

שהשפעתה עליו היתה מכרעת בתקופה זו. במקרה שלנו בולטת ההשפעה גם בשם „בת־שוע“ (גבורת־השיר „קוצר־שלי־ד“). אם יל־ג הוא בעל חידוש זה או שמא קדם לו אחר בספרות ההשכלה, קשה לקבוע כל זמן שאין בידינו מלון לחידושי־לשון של המשכילים. הדברים אמורים אף לגבי כל חידושי־הלשון של ספרותנו החדשה הטעונים בדיקה מעולה בספרות־ההשכלה. יהודה רצהבי

תיקון ל„מונחי כביסה“ ב„לשוננו“ כרך זה עמ' 169

מר שפרה׳ס מעמיד אותנו על טעות מצערת שבהצעתו „למונחי כביסה“, במקום אָטָה, אָטָפִים צ״ל אָטָב, אָטָבִים ע״פ מנחות לב ע״א „כמלא אטבא דסיפרי“ ופירש׳י שם: עץ סדוק הנושק דפי קונטרס שלא יכפלו. המערכת

שׁ ורד׳י

לזכרו של מדקדק גדול

מרדכי בצלאל שניידר איננו!

בימים טרופים אלה הגיעה הידיעה המחרידה על הילקוח מאתנו. הלך לעולמו אחד משרידי דור המעפילים והסוללים בנתיבי התחיה העברית, אחד מחשובי החוקרים והבלשנים שלנו, מדקדק גדול ומובהק ואין לנו תמורתו. מ״ב שניידר נולד ביום הכיפורים תרכ״ו (1865) כעיריה לילגום עליד שאוול במדינת ליטא, במשפחה של בעלי־מלאכה, אצלם ידע־ספר.

כרוב ילדי־ישראל בימים ההם שקד על לימודי התורה ועוד בילדותו הצטיין בבקיאותו ובחריפותו כאחת. עד מהרה יצאו לו מוניטין כ„עילוי“, ועתיד גדול ניבאו לו. נוסף לידיעותיו המקיפות בתנ״ך, בתלמוד ובדקדוק נכנס גם לפני ולפנים של הספרות הקלאסית בלשונות רוסיה ואשכנז, כמורכב התעניין בכל ענפי המדע הכללי, ולא אמר די. ועוד עסק גם בחקירת הלשונות הלטינית והיוונית, ולסוף התמסר במיוחד לשפות־שם. בשנת 1889 התחיל להוציא ספר־לימוד בארבעה חלקים „בית הספר“ — ללימוד התנ״ך, השפה העברית ודברי ימי ישראל.

הספר כולל חמשת חומשי התורה, נביאים ראשונים, מגלות רות ואסתר, קטעים מפירוש רש׳י, פרקיאבות, תלמוד ומדרש (בשתי מהדורות). אח״כ הוציא גם ספר־לימוד לעברית בשביל מתחילים „בית־מקרא“, כריסטומתיה „ספורים ומכתבים“, ספר לימוד „המאלף“ (בשתי מהדורות).

הספרים הללו זכו להצלחה מיוחדת והם הופיעו בעשרות אלפי טפסים והופצו בכל חלקי העולם.

עד כמה גדלה הפופולאריות של ספרים אלה תוכיח העובדה, שהם הועתקו גם בלי רשות המחבר בארצות הברית של אמריקה. קשה כמעט למצוא אדם מהדור הקודם שלא נתחנך על ספריו של מ״ב־ש.

מ״ב־ש לקח חבל פעיל במשך למעלה מיובל שנים בעתונות העברית ופירסם שורת מאמרים, מסות ומחקרים על נושאים מדעיים, ספרותיים, היסטוריים וכיו״ב.

מאמרו הראשון נדפס ב„הצפירה“ תרמ״ח על הנושא „שאלת החנוך“ ומאז פירסם מאמרים ורשימות בכל כתבי־העת העבריים: „הצפירה“, „הזמן“, „השלוח“, „התקופה“, „תרבות“, „היום“, „העולם“, „סנה“, „כתובים“ ועוד ועוד.

הוא לא הניח ידו גם מן העריכה והוציא עתונים בשם „שאלות־היום“ (ווילנה, תרע״ח), „זרמים“ (שבעון מדעיספרותי־מדיני, ווילנה תרצ״ב).